

Sosiaali- ja terveysvaliokunta – asiantuntijalausunto; VATT- työryhmä

9.6.2017

Antti Saastamoinen, erikoistutkija

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (VATT)

Lausunnon pääsisältö

- Maakunnan rahoitus
- Sote-uudistuksen kustannusseuraamukset

Maakunnan rahoitus

- Rahoituksen tullessa valtiolta maakunnilla heikot kannustimet kustannusten hillintään.
 - Pehmeä budjettikuri, yhteisresurssit
- Esim. Ruotsissa maakäräjäalueilla myös rahoituksellinen autonomia.
- Verotusinstrumentin puuttuessa maakunnilla ei ole keinoja palauttaa kustannussäästöjä kansalaisille → poliittinen prosessi ei kannusta kustannussäästöihin.
- Johtaako tällainen ”valtionosuus” tehokkaaseen rahankäyttöön maakunnissa?

Kustannusseuraamukset

- Alkuvaiheessa kustannusten hillintä hankalaa.
 - Alkuinvestoinnit järjestelmän uusimiseen huomattavat:
 - Tietojärjestelmät
 - Integraatio
 - Valvonta-, hyväksymis-, ja sopimusmenettelyt aiheuttavat kustannuksia myös pitkällä aikavälillä.

Kustannusseuraamukset

- Kustannustason laskun sijaan, vaikutukset laadun ja saatavuuden parantumisessa todennäköisempiä.
 - Tutkimuskirjallisuuden perusteella markkinareformien vaikutukset laatuun positiivisia.
 - Kustannustehokkuus/vaikuttavuus
 - Parempi laatu → pitkän aikavälin kustannussäästöt? (esim. ennaltaehkäisy)
- Toisaalta mahdollinen palvelukäytön kasvu voi kasvattaa kustannuksia.

Yhtiöittäminen

- Maakunnan oman sote-toiminnan yhtiöittäminen eräs keino tavoitella kustannussäästöjä ja tehokkuutta.
 - Tutkimus: yksityiset usein tehokkaampia kuin julkiset palveluntuottajat.
 - Esim. maakunnan ohjaus (laatu ja saatavuus), ammattijohto (toiminnan kustannustehokkuus)
 - Vaatii kuitenkin, että yhtiö toimii aidosti markkinaehtoisesti.
- Kokonaisuudessaan yhtiöittämisen kustannusvaikutukset vielä epäselviä.
 - Hallinnolliset kustannukset?